

2019-01-30

B E S L U T

FI Dnr 19-132

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Kontracykliskt buffertvärde

Finansinspektionens beslut

Finansinspektionen beslutar att inte ändra Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2014:33) om kontracykliskt buffertvärde.

Ärendet

Finansinspektionen (FI) ska enligt 7 kap. 1 § lagen (2014:966) om kapitalbuffertar fastställa ett kontracykliskt buffertkrav och ett kontracykliskt buffertvärde varje kvartal.¹

Syftet med den kontracykliska kapitalbufferten är att upprätthålla och stärka bankernas motståndskraft när systemriskerna ökar. Buffertkravet ska sedan kunna sänkas eller helt tas bort vid en finansiell kris eller när omständigheterna i övrigt motiverar motåtgärder. Det frigör kapital som ger bankerna utrymme att i högre grad upprätthålla sin utlåning och därmed mildra en nedgång i ekonomin.

FI beslutade den 18 september 2018 att höja det kontracykliska buffertvärdet.² Det innebär att det buffertvärde på 2 procent, som tillämpas sedan den 19 mars 2017, höjs till 2,5 procent. Buffertvärdet på 2,5 procent tillämpas från och med 19 september 2019.

Finansinspektionens bedömning

Det tredje kvartalet 2018 växte de totala skulderna med 7,7 procent i årstakt. Det kan jämföras med 8,1 procent då FI senast ändrade buffertvärdet och med 7,8 procent föregående kvartal. Trots att de totala skulderna växer något långsammare än föregående kvartal, växer de fortsatt snabbare än nominell BNP och på ett sätt som inte är långsiktigt hållbart. Det medför att de totala

¹ Det kontracykliska buffertvärdet ändras i multiplar om 0,25 procentenheter. Det finns inget maximalt buffertvärde men automatisk reciprocitet gäller enbart upp till 2,5 procent.

² FI (2018), *Ändring av föreskrifter om kontracykliskt buffertvärde*. Publicerad på fi.se den 18 september 2018, FI Dnr 18-11833.

skulderna steg till 161,4 procent av BNP under tredje kvartalet 2018, vilket är 4,5 procentenheter högre än samma kvartal föregående år.

Dämpningen i de totala skuldernas tillväxttakt drivs främst av lägre tillväxt i hushållens skulder. Hushållens skulder växte med 5,9 procent i årstakt under tredje kvartalet 2018. Det är 0,4 procentenheter lägre än föregående kvartal. De totala skulderna till icke-finansiella företag växte med 9,6 procent i årstakt under tredje kvartalet 2018. De icke-finansiella företagens marknadsfinansiering ökade med 14,4 procent i årstakt under tredje kvartalet 2018, jämfört med 14,1 procent i årstakt kvartalet innan. Utlåningen från svenska monetära finansinstitut (MFI) till svenska icke-finansiella företag minskade till 6,7 procent i årstakt, jämfört med 6,9 procent föregående kvartal. Kreditgapet, beräknat enligt Baselkommitténs standardmetod, uppgick till 2,92 procent det tredje kvartalet 2018. Det innebär att det kontracykliska buffertriktvärdet fastställs till 0,29 procent.³

De finansiella villkoren är fortsatt expansiva men har stramats åt något sedan föregående beslut, men riskerna i det finansiella systemet är fortsatt förhöjda. Under slutet av 2018 har investerare omprövat värderingen av olika finansiella tillgångar och det har skett en normalisering av prissättningen av risk. Riskpremier har ökat både på den europeiska och svenska obligationsmarknaden samtidigt som aktiepriserna globalt har fallit. Det allmänna ränteläget är fortsatt lågt. Riksbanken höjde reporäntan med 0,25 procentenheter till -0,25 procent i december 2018 och både internationellt och i Sverige går trenden mot en mindre expansiv penningpolitik och stramare finansiella villkor. I takt med högre finansieringskostnader väntas riskuppbyggnaden kopplad till icke-finansiella företags och hushållens skulder minska. Dessutom har bostadspriserna legat stilla under hösten 2018. Det är ytterligare ett tecken på att tillväxten i utlåningen till hushåll kan fortsätta att minska framöver.

FI:s prognos visar på att hushållens skulder växer långsammare framöver och de väntas växa i nivå med genomsnittlig BNP mot slutet av 2019. FI:s bedömning är att de totala skulderna också kommer att växa långsammare framöver. FI:s prognos visar att tillväxttakten avtar och att de totala skulderna kommer växa med ungefär 7 procent i årstakt fram till tredje kvartalet 2019. Det är fortsatt snabbare än nominell BNP och snabbare än vad FI bedömer är långsiktigt hållbart.

³ Det bör noteras att buffertriktvärdet är bäst lämpat som indikator för eventuella ökning i buffertvärdet, inte sänkningar.

Sammantaget tyder indikatorerna på att systemriskerna i det finansiella systemet är fortsatt höga. De indikatorer som FI beaktar talar för att inga betydande förändringar av de samlade riskerna har skett. Om något har de minskat marginellt sedan beslutet i september 2018, då FI höjde buffertvärdet till 2,5 procent. Bankerna har en fortsatt tillfredsställande motståndskraft med hänseende till de tidigare beslutade förändringarna av kapitalkraven. Mot bakgrund av den samlade utvecklingen beslutar FI att inte ändra Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2014:33) om kontracykliskt buffertvärde.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Erik Thedéen efter föredragning av analytikern Viktor Thell. I den slutliga handläggningen har även analytikern Niclas Olsén Ingefäldt och biträdande chefsekonom Stefan Palmqvist deltagit.

FINANSINSPEKTIONEN

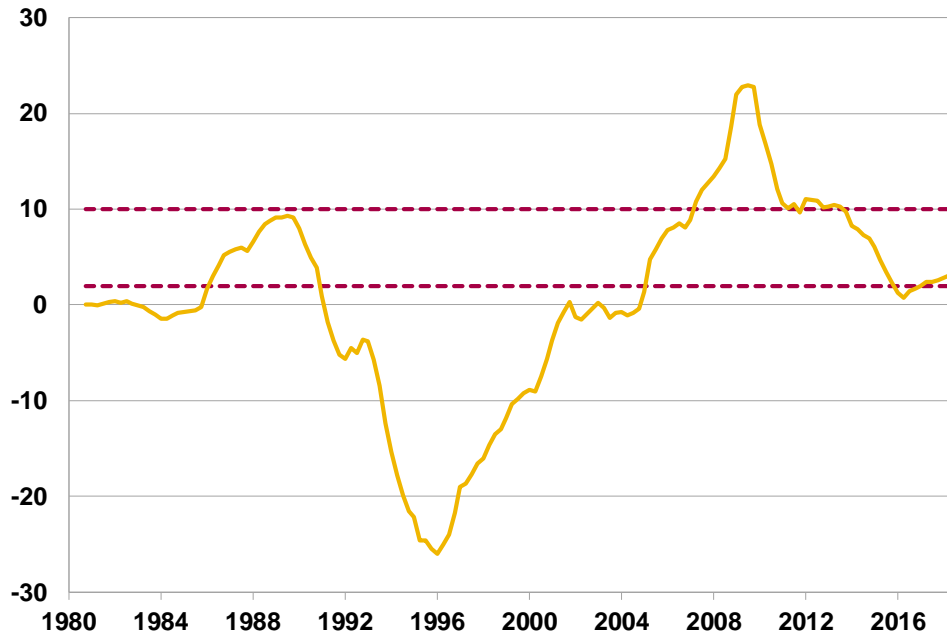
Erik Thedéen
Generaldirektör

Viktor Thell
Analytiker

Bilaga 1: Indikatorer

1 Kreditgap enligt standardmetoden

Avvikelse från trend i procentenheter

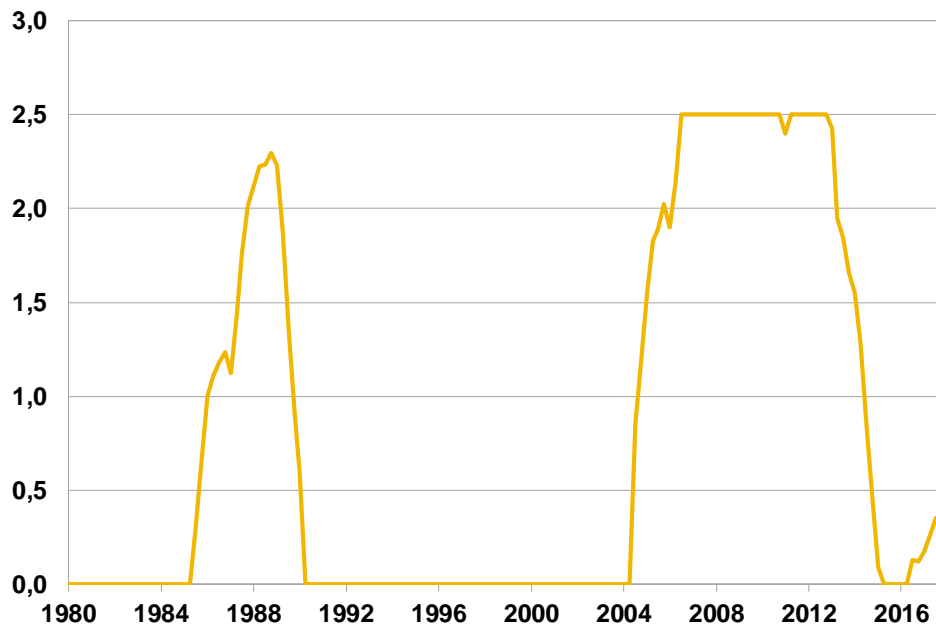

Anmärkning: De sträckande linjerna visar de tröskelvärden (2 respektive 10 procent) som enligt standardmetoden används för att omvandla kreditgapet till ett buffertriktvärde.

Källa: FI och SCB.

2 Buffertriktvärde enligt standardmetoden

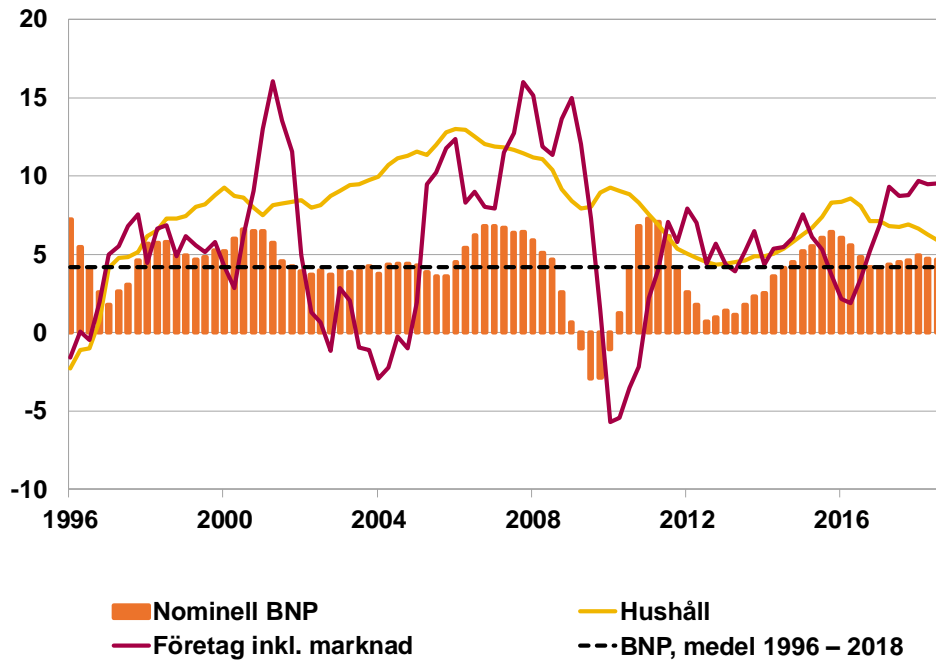
Procent

Källa: FI och SCB.

3 Total utlåning till hushåll och företag samt nominell BNP

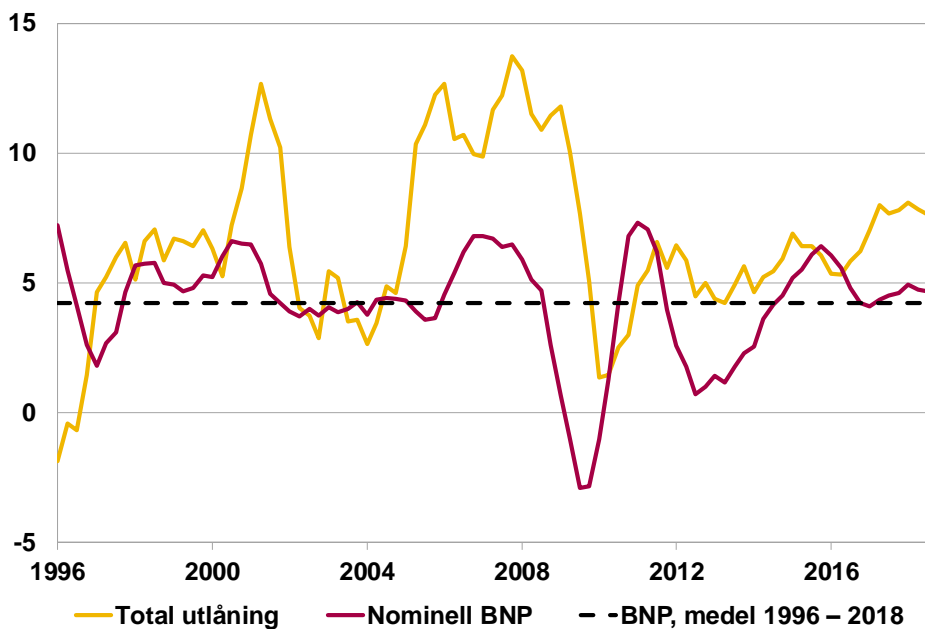
Årlig procentuell förändring

Källa: SCB.

4 Total utlåning och nominell BNP

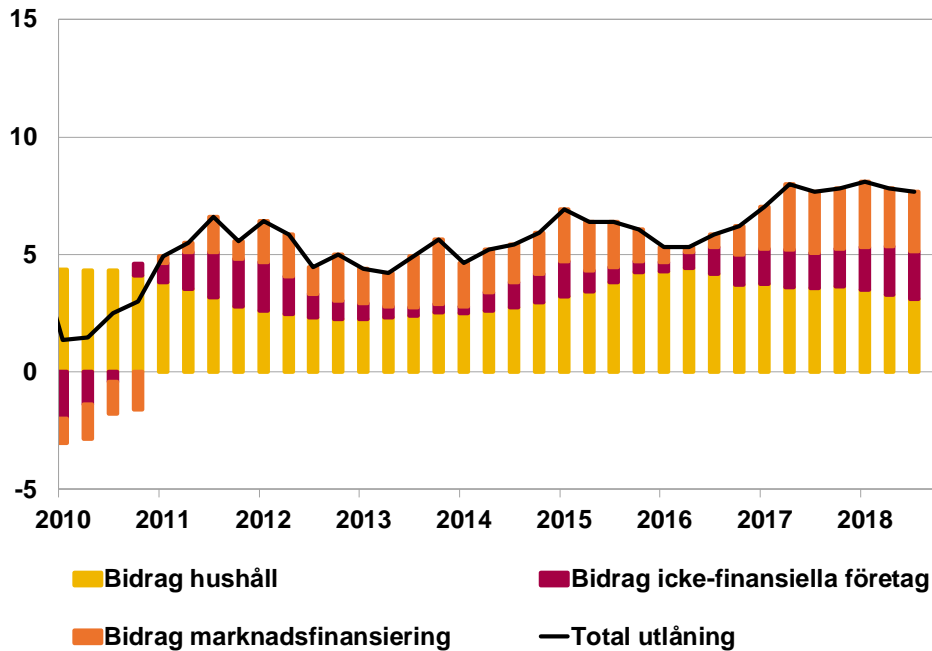
Årlig procentuell förändring

Källa: SCB.

5 Bidrag till förändring av total utlåningstillväxt

Årlig procentuell förändring

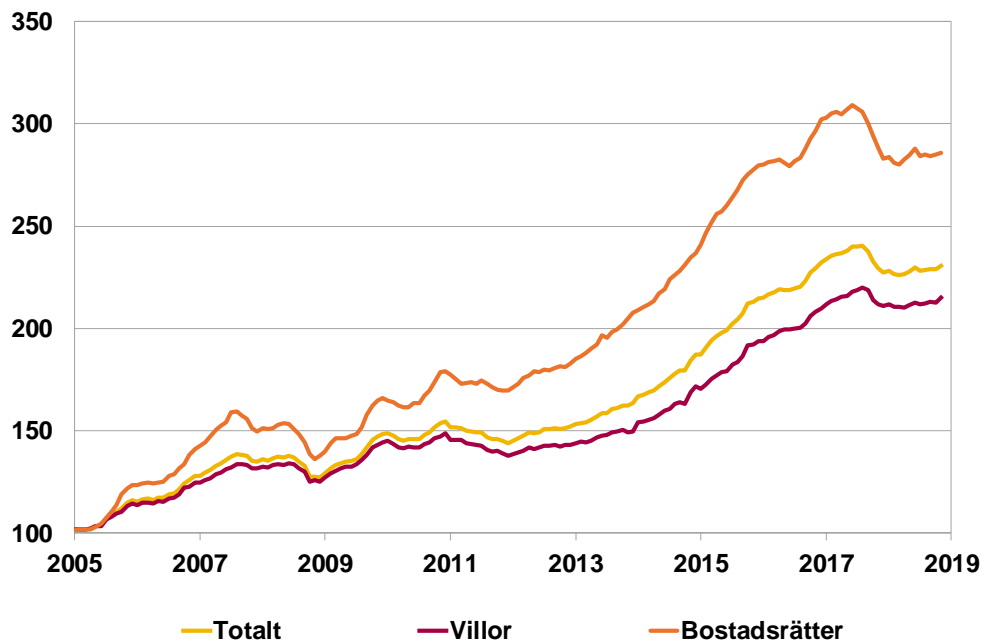

Anmärkning: Avser total utlåning till hushåll och företag samt deras bidrag till den årliga procentuella tillväxttakten. Bidrag icke-finansiella företag avser MFI:s utlåning till icke-finansiella företag.

Källor: FI och SCB.

6 Bostadspriser i Sverige

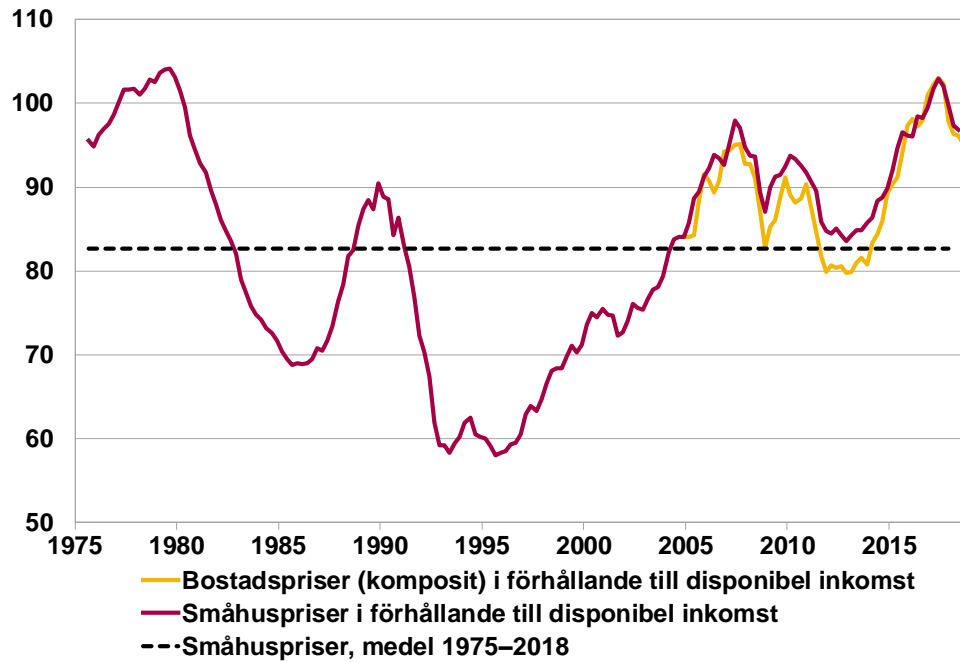
Index 100 = januari 2005

Källa: Valueguard.

7 Bostadspriser i förhållande till disponibel inkomst

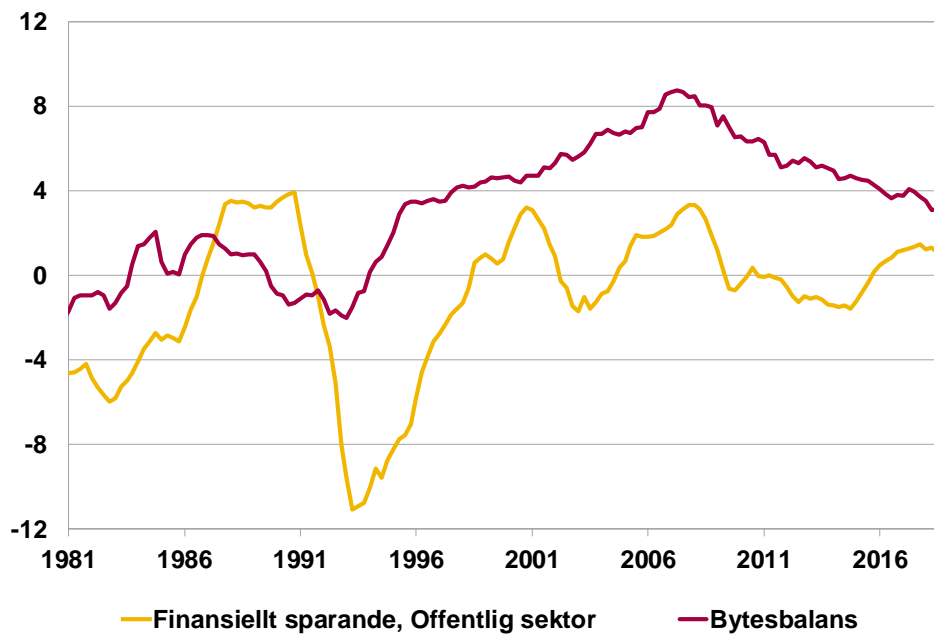
Index 100 = 1980

Källa: SCB och Valueguard.

8 Bytesbalans och offentligt finansiellt sparande

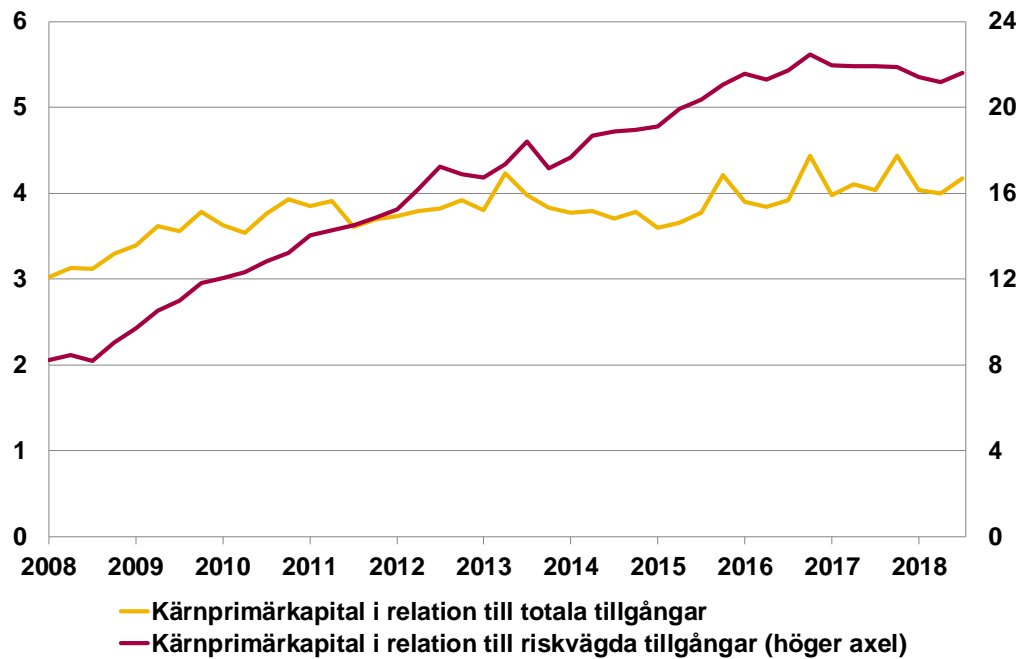
Procent av BNP

Källa: SCB.

9 Kärnprimärkapital

Procent

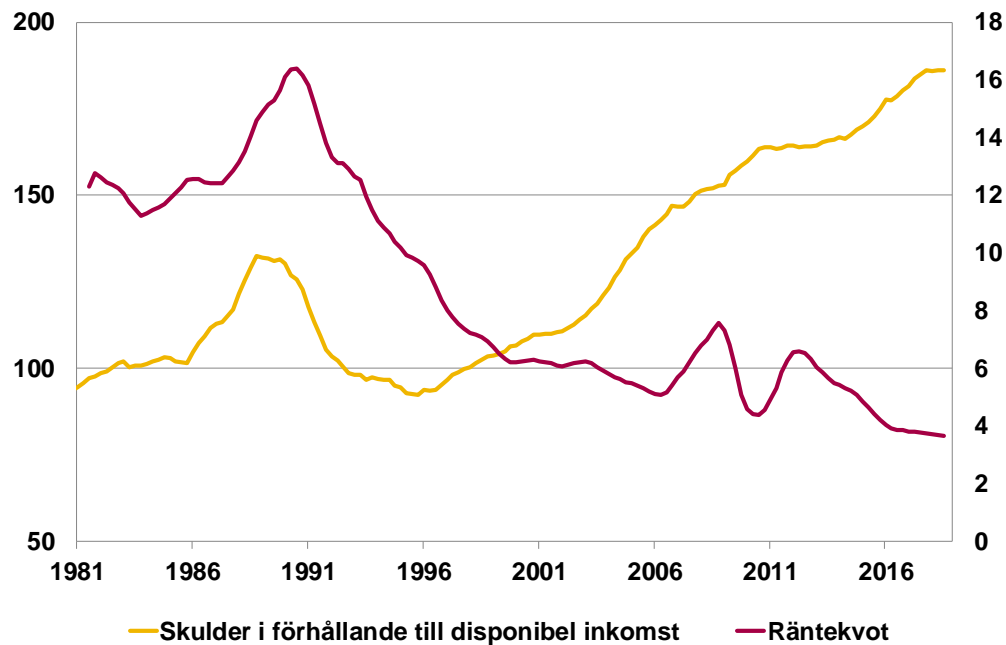

Anmärkning: Diagrammet visar ett oviktat genomsnitt för de tre svenska storbankerna.

Källa: FI.

10 Hushållens skulder och räntebetalningar i relation till inkomst

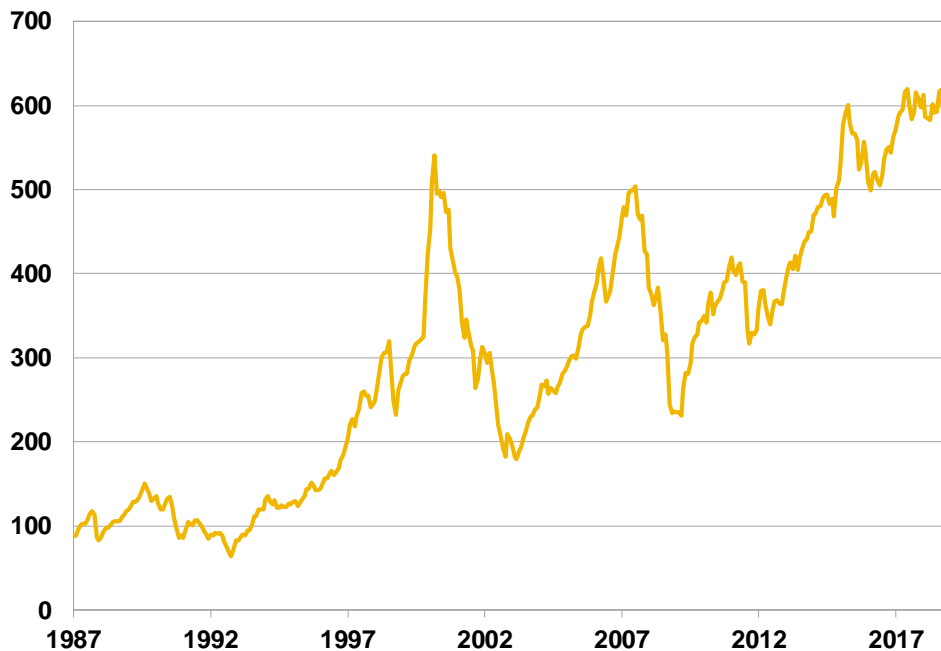
Procent av disponibel inkomst

Källa: SCB.

11 Reala aktiepriser

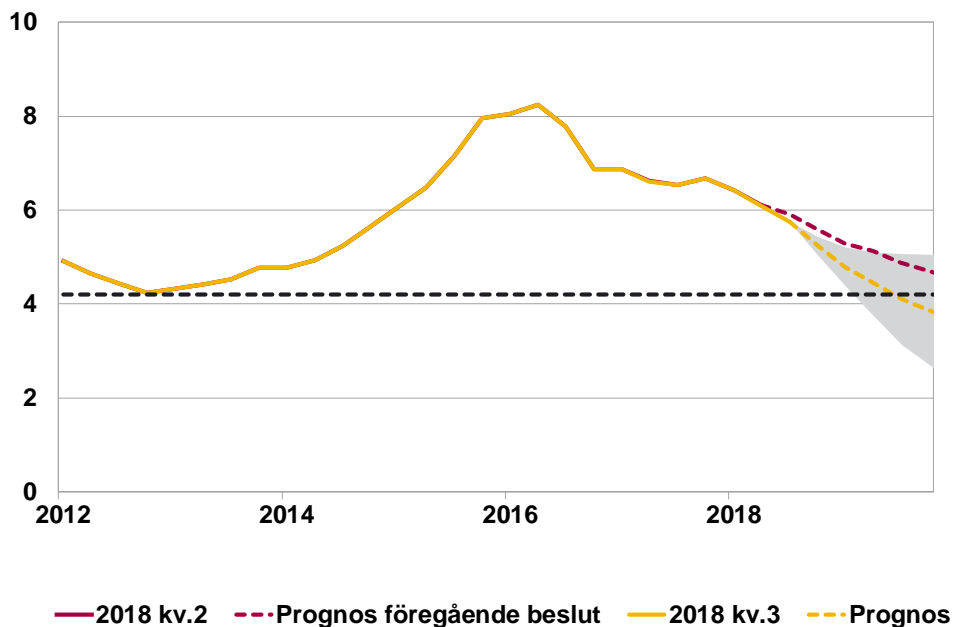
Index 100 = 1987

Källa: SCB och Thomson Reuters Datastream.

12 Prognos för utlåning till hushåll

Årlig procentuell förändring

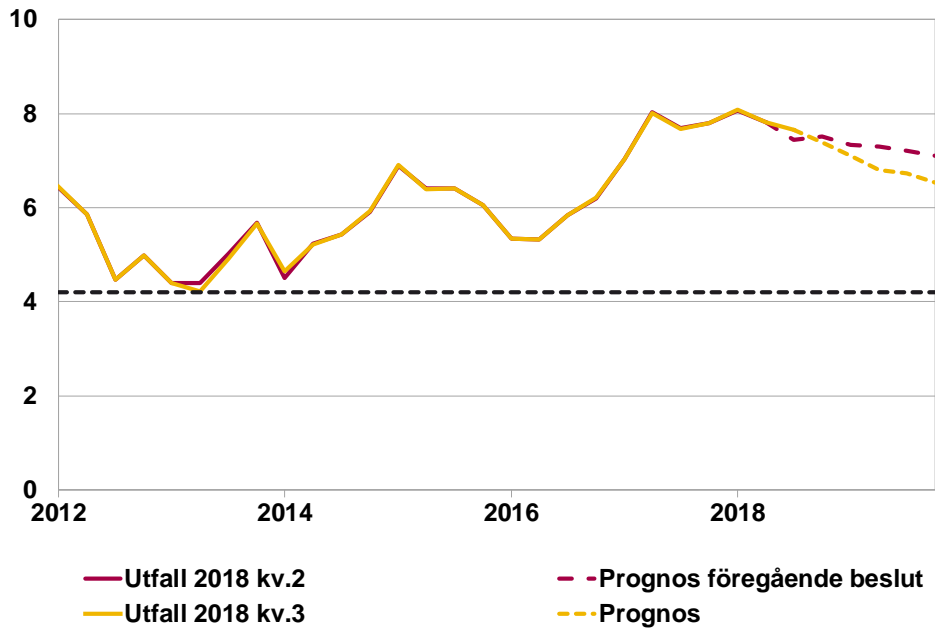

Anmärkning: Den svarta streckade linjen markerar genomsnittliga tillväxten i nominell BNP.

Källa: FI och SCB.

13 Prognos för total utlåning

Årlig procentuell förändring

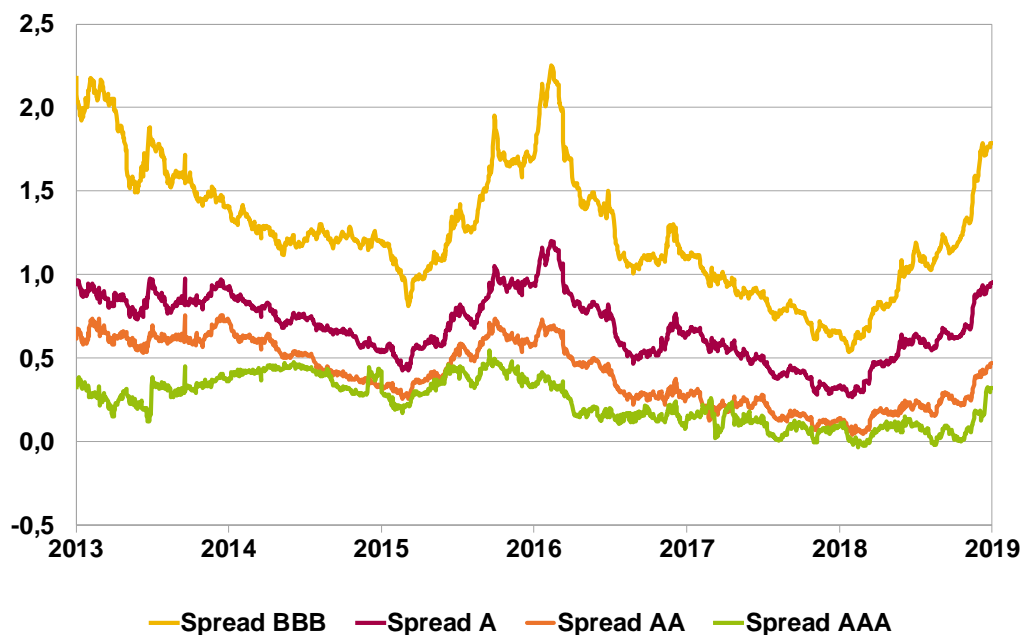

Anmärkning: Den svarta streckade linjen markerar genomsnittliga tillväxten i nominell BNP.

Källa: FI och SCB.

14 Europeiska riskpremier

Procentenheter

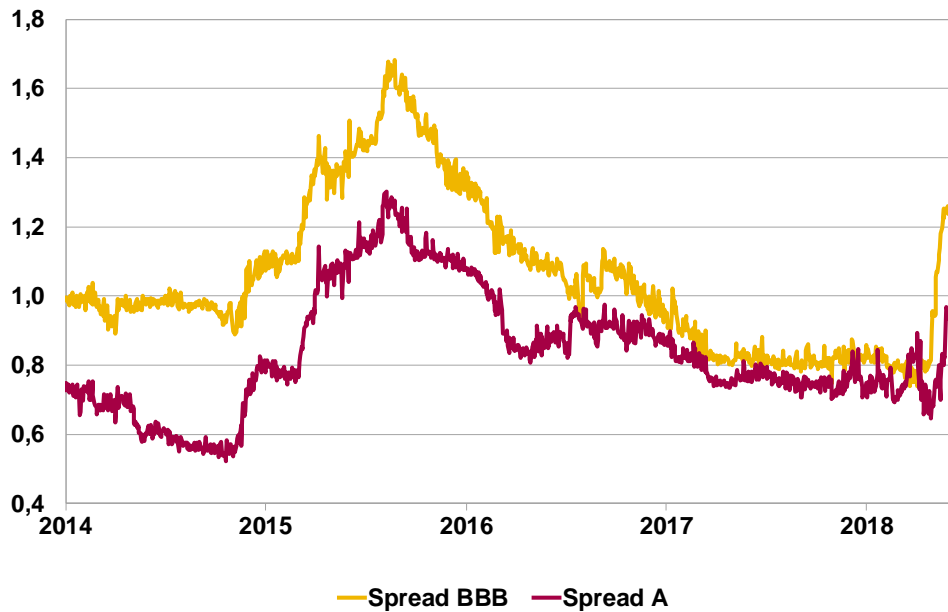
Anmärkning: Ränteskillnader för företagsobligationer med olika kreditbetyg inom euroområdet.

Skillnaden beräknas mellan avkastningen för ett index av europeiska företagsobligationer (iBoxx euro corporates) med löptid på fem till sju år och en europeisk swapränta.

Källa: Thomson Reuters Datastream.

15 Svenska riskpremier

Procentenheter

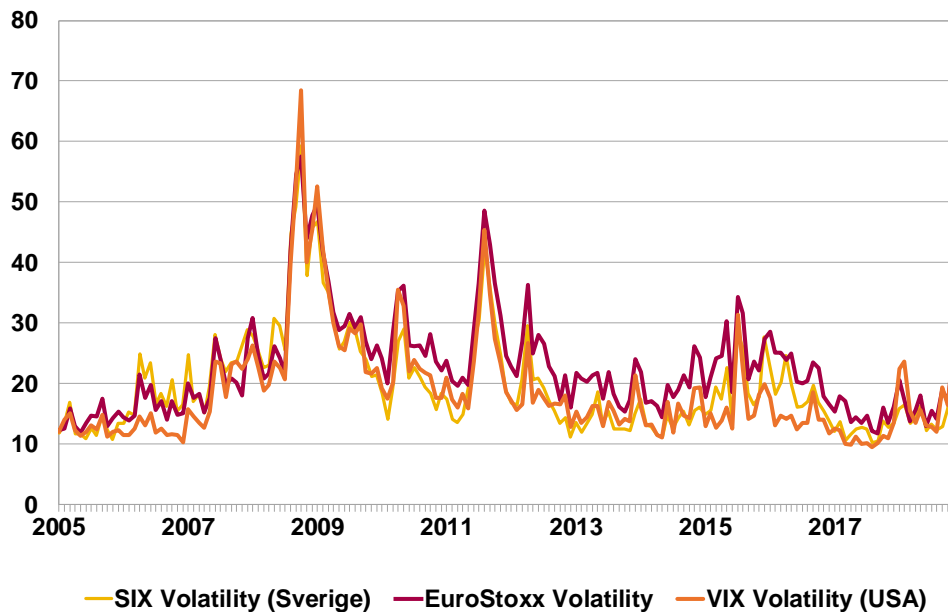

Anmärkning: Ränteskillnader för företagsobligationer med olika kreditbetyg i Sverige. Skillnaden beräknas mellan avkastningen för ett index av svenska företagsobligationer (Thomson Reuters Sweden corporate benchmark) med löptid på fem år och en svensk swapränta.

Källa: Thomson Reuters Datastream.

16 Volatilitetsindex

Standardavvikelse

Anmärkning: Implicit volatilitet beräknad från indexoptionspriser. SIX Volatility (Sverige) sista publicering var september 2018. För de tre sista månaderna under 2018 används istället ett medelvärde av OS30C implicita volatilitet beräknat för calls och puts.

Källa: Thomson Reuters Datastream.

